

Beste collega,

Binnenkort is het een jaar geleden dat wij drie collega's verloren bij de brand in De Punt. Al vrij snel na 9 mei 2008 is duidelijk geworden dat de brandweer in Nederland belangrijke lessen heeft te leren van dit tragische bedrijfsongeval. Zeer duidelijk is bijvoorbeeld geworden dat een leidinggevende zijn keuze tussen een binnen- of een buitenaanval vanuit een andere gedachtegang moet maken. Die gedachtegang moet hem of haar meer eigen worden. Het is niet de eerste keer dat deze harde conclusie wordt getrokken. Het is de hoogste tijd dat deze les nu daadwerkelijk leidt tot verbeteringen in de aanpak van branden; in onze regio én andere regio's. Het doel hiervan is het vergroten van de eigen veiligheid bij een inzet.

Veranderingen gaan langzaam

Het doorvoeren van veranderingen in alle geledingen is een proces dat enkele jaren kan duren. Dit heeft een paar oorzaken:

- Er is binnen de brandweer in Nederland, ook in onze regio, geen cultuur voor het leren van incidenten.
- Er is geen structuur waarin leerpunten automatisch leiden tot veranderingen in de lesstof, de examinering en oefeningen. Dit besef heeft inmiddels geleid tot het opzetten van leeragentschappen in de regio's.

Leeragentschap

Wij willen als Brandweer Drenthe graag een lerende organisatie zijn. Het Leeragentschap dat dit jaar in Drenthe wordt opgezet, wil het middelpunt worden van een netwerk. Dit netwerk wordt gebouwd door en rondom de regionale leeragent (Jan Niewold). Hij zal in nauw contact staan met de regionale werkgroepen. In de meest brede zin bestaat het Leeragentschap uit alle medewerkers van de brandweer in Drenthe.

Tijdens oefeningen en inzetten worden ervaringen opgedaan. Via instructeurs en de leidinggeven- den, die mondelinge en schriftelijke evaluaties doen, komen deze ervaringen bij de leeragent en het leeragentschap. Het Leeragentschap onder- zoekt deze ervaringen, formuleert hieruit leerpun- ten en brengt (zo nodig in overleg met specialis- ten) een advies uit aan het Regionaal Management Team. Het Leeragentschap volgt de noodzakelijke aanpassingen en veranderingen tot deze goed ingevoerd zijn.

Het succes van het Leeragentschap wordt be- paald door alle brandweermensen in Drenthe! Ook voor individuele meldingen staan wij open.

Het mailadres is:

leeragentschap@hvd-drenthe.nl.

Meer informatie over de werkwijze van het Leeragentschap volgt in de loop van 2009.

Wat is er gebeurd met de lessen van De Punt?

- Er is een presentatie in Power Point gemaakt over het verloop van de bestrijding van het incident in De Punt. De commandanten hebben met elkaar afgesproken dat zij deze presentatie zullen tonen op de posten van hun gemeente(n). In een aantal gevallen is dit inmiddels gebeurd, waarbij is gediscussieerd en vragen zijn beantwoord.
- Naar aanleiding van de brand in De Punt heeft de HVD speciale lesbijeenkomsten georgani- seerd in de bijscholing 'Veilig Repressief Optreden' voor bevelvoerders en officieren.
- De Regionale Werkgroep Repressie heeft een instructie gemaakt voor het afwegen van de keuze binnenaanval-buitenaanval. Hierbij is gebruik gemaakt van informatie vanuit themabijeenkomsten die in de zomer van 2008 op verschillende plaatsen in de regio gehouden zijn. Deze 'uitwerking' is een verkorte weergave van de landelijke les- en leerstof.
- Er wordt door een externe organisatie een instructiekaart gemaakt met een bijbehorende lesbrief voor bevelvoerders (vooruitlopend op aanpassing van landelijke lesstof). Deze richten zich vooral op de bouwtechnische kant van gebouwen en materialen.
- In 2009 onderzoekt de Regionale Werkgroep Repressie in Drenthe of er meer instrumenten en middelen zijn die kunnen helpen bij het 'zinvol' uitvoeren van een binnenaanval en een buitenaanval.
- In de themaweek voor bevelvoerders dit najaar wordt een scenario beoefend dat vergelijkbaar is met de brand in De Punt.
- Bij brandweerwedstrijden in Drenthe zal bij de scenario's meer en meer het defensief opereren (aankomst bij een brand met onbekende risico's) aan de orde komen.
- Wij hebben er voor gezorgd dat het thema 'vaker kiezen voor een defensieve inzet' op de agenda is gekomen van 'Brandweer Nederland'. Door de NVBR is afgesproken om een en ander verder te laten onderzoeken, zodat de les- en leerstof kan worden aangepast.

Wat kun je zelf doen?

In de gesprekken met betrokkenen en uit onder- zoeken is telkens weer een belangrijke constate- ring naar voren gekomen: brandweermensen zijn geneigd om risico's te nemen in de uitoefening van het vak. Wij stellen hoge eisen aan onszelf en menen dat ook burgers, bestuurders en media van ons bepaalde prestaties verwachten bij het bestrijden van branden in gebouwen.

Maar verwachten zij dit eigenlijk wel echt van ons? Zwart-wit gezegd mag volgens de wetge- ving een gebouw gewoon afbranden. Dat bete- kent dat wij de omgeving (moeten) beschermen. Met een buitenaanval doen wij het dus al goed.

De grootste leerwinst van De Punt is te boeken in ons eigen denken. De leidinggeven- den moeten leren om de risico's bij het bestrijden van een brand in een gebouw heel bewust zwaar te laten wegen. Het gaat dan om het risico van persoonlijk letsel ten opzichte van minder materiële schade. Kortom, daadwerkelijk veilig optreden begint bij jezelf.

Tot slot hoop ik dat jij gebruik wilt maken van de uitnodiging om een bijdrage te leveren aan verbe- teringen door jouw ervaringen te delen met het Leeragentschap.

Met vriendelijke groet,
mede namens de overige commandanten van de brandweer in Drenthe

Fred Heerink